

Kohtuasi C-708/20

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

30. detsember 2020

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

County Court at Birkenhead (krahvkonnakohus Birkenheadis, Ühendkuningriik)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

30. detsember 2020

Hageja:

B T

Kostjad:

Seguros Catalana Occidente

E B

COUNTY COURT AT BIRKENHEAD (KRAHVKONNAKOHUS BIRKENHEADIS) Hagiasjas nr [...], MILLE POOLED ON

B T

Hageja

-ja-

(1) SEGUROS CATALAN A OCCIDENTS

(2) E B

Kostjad

KOHTUMÄÄRUS

[...] 30. detsembril 2020, olles teinud selles asjas 22. detsembril 2020 kirjaliku kohtuotsuse, kui ta vaatas läbi hageja apellatsioonkaebuse

menetlusloataotluse ja andis seejärel vaidluspooltele võimaluse kaaluda eelotsuse taotlemist Euroopa Kohtult

[...]

JA olles seisukohal, et käesolevas asjas otsuse tegemiseks on vaja lahendada küsimused, mis puudutavad määruse (E[L]) nr 1215/2012 artikli 13 lõike 3 tõlgendamist ning on asjakohane taotleda selle kohta eelotsust Euroopa Kohtult,

KOHUS MÄÄRAB:

1. Taotleda Euroopa Kohtult Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artikli 267 alusel eelotsust käesoleva kohtumääruse lisas sõnastatud küsimustes, mis puudutavad määruse (E[L]) nr 1215/2012 artikli 13 lõike 3 tõlgendamist.
2. Edastada käesolev määrus viivitamata Euroopa Kohtule.
3. Peatada mõlema kostja vastu esitatud nõuete menetlemine täielikult kuni eelotsusetaotluse lahendamiseni.
4. [...]
5. [...]
6. Jätta hageja apellatsioonkaebuse menetlusloataotlus seoses järelustega määruse (E[L]) nr 1215/2012 artiklite 17 ja 18 kohta rahuldamata. [...]

[...] [lk 2]

LISA

A. EELOTSUSETAOTLUSE ESITANUD KOHUS

- 1 Käesoleva eelotsusetaotluse on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 alusel esitanud County Court at Birkenhead (krahvkonnakohus Birkenheadis, Inglismaa ja Wales, Ühendkuningriik). [...]

B. POOLED

- 2 Hageja elukoht on Inglismaa ja Wales [...].
- 3 Teise kostja elukoht on Iiri Vabariigis ja tema omandis on kinnisasi aadressil [...] Alicante, Hispaania (edaspidi „kinnisasi“). [...].
- 4 Esimene kostja oli kogu asjakohase aja jooksul Hispaanias asuv kindlustusandja, kes osutas teisele kostjale seoses kinnisasjaga tsiviilvastutuskindlustuse teenust.

Esimene kostja ei osale kohtualluvuse vaidlustamises teise kostja poolt ega käesolevas eelotsusetaotluses.

C. VAIDLUSE ESE JA FAKTILISED ASJAOLUD

- 5 Hageja väited, millega teine kostja ei nõustu, on järgmised:
 - a. Lepinguga, mille hageja pereliige hageja nimel sõlmis, kohustus teine kostja tagama hagejale ja tema perele majutuse kinnisasjal seitsmeks ööks alates 31. märtsist 2018.
 - b. Majutus broneeriti ja selle eest maksti internetis.
 - c. Kinnisasjal pakutavate võimaluste hulka kuulus plaaditud väliterrassiala, mille kaudu oli võimalik minna ujumisbasseinini. [lk 3] [lk 4]
 - d. Hageja, kes oli tollal 83aastane, kõndis 3. aprillil 2018 üle terrassi ujumisbasseini poole, kukkus astmel, mida ta ei märganud, ja maandus paremal küljel (edaspidi „õnnetus“).
 - e. Õnnetuse tagajärjel tekkisid talle parema puusaluu ja randmeluu murd ja lõikehaavad otsmikul, mille tõttu tehti talle Hispaanias operatsioon. [...]
- 6 Hageja soovib esitada seoses talle tekkinud vigastuste ja kahjuga nõude teise kostja vastu. Hageja väitel lasus teisel kostjal tema ees nii lepingu kaudu kui ka lepinguväliselt kohustus rakendada mõistlikku hooldsust ja oskuslikkust tagamaks, et kinnisasi on kasutamiseks piisavalt ohutu, ning seda kohustust on rikutud. Hageja väidab (muu hulgas), et oli olemas kohustus paigaldada selle astme juurde käsipuud ja/või hoiatussilt ja/või see aste kuidagi märgistada. Esimene kostja ei nõustu vastutust võtma, teine kostja aga ei ole nõustunud alluma Inglismaa kohtule ega ole esitanud kostja vastust.
- 7 Menetlus algatati 14. aprillil 2019 County Court Money Claims Centre'is (krahvkonnakohtute rahaliste nõuete keskus, Inglismaa ja Wales, Ühendkuningriik) ning seejärel teavitati kostjaid [...]. Hageja sõnul allub esimene kostja kohtule vastavalt määruse (E[L]) nr 1215/2012 (edaspidi „**uuesti sõnastatud Brüsseli I määrus**“) artikli 11 lõike 1 punktile b ja artikli 13 lõikele 2. Esimene kostja kohtualluvust ei vaidlustanud ja esitas hagile kostja vastuse. Oma vastuses tunnistas esimene kostja, et 1) ta oli teise kostja kindlustusandja seoses kinnisasja küllastajatele tasu eest üürile andmisega ja 2) ta oli kohustatud maksma talle hüvitist tulenevalt õnnetusega seotud vastutusest, võttes arvesse „*võimalikke kindlustuslepingu piiranguid*“. Seejärel saadeti nõue County Court at Birkenhead'i (krahvkonnakohtus Birkenheadis, Ühendkuningriik).
- 8 Teine kostja vaidlustas 29. jaanuaril 2020 esitatud avalduses tema vastu esitatud nõude allumise Inglismaa ja Walesi kohtutele.

- 9 Enne, kui seda avaldust oli võimalik läbi vaadata, ning hagejale tsiviilkohtumenetluse eeskirjade (Civil Procedure Rules) 18. osa alusel esitatud lisateabe taotluse põhjal saadud lisateabe tulemusel täpsustas esimene kostja oma seisukohta ja väitis, et kindlustuslepingust tulenevad piirangud tähendavad, et see leping ei laiene kinnisasja kasutamisele teise kostja poolt külastajatele tasu eest võimaldatava puhkemajutuse otstarbel. Sel põhjendusel ei nõustunud esimene kostja, et ta on kohustatud teisele kostjale seoses õnnetusega hüvitist maksma, ning esitas seejärel taotluse, et hageja nõuet tema vastu menetlusse ei võetaks. Kindlustuskaitse kehtivus ja ulatus [lk 5] on hageja ja (ainult) esimese kostja vahel jätkuvalt vaidluse all. [...] Esimese kostja taotluse, milles palutakse nõuet mitte menetlusse võtta, läbivaatamine on ajutiselt peatatud kuni käesoleva eelotsusetaotluse lahendamiseni.
- 10 Teise kostja avalduse läbivaatamise kuupäevaks väitis hageja, et teine kostja allub kohtule vastavalt uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse artikli 13 lõikele 3. Hageja lisas, et vaidlus on kohtu alluvuses ka vastavalt artiklitele 17 ja 18.
- 11 Teise kostja vastuväide jõudis kohtuniku (*District Judge*) [...] ette 7. detsembril 2020. Kohtuotsuses, mis tehti 22. detsembril 2020, märkis kohus, artiklite 17 ja 18 alusel ei ole vaidlus tema alluvuses. Hageja soovib seda järeldust vaidlustada, kuid igal juhul ei puuduta käesolev eelotsusetaotlus uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse 4. jao alusel tekkivaid küsimusi. Kohus võttis kokku poolte argumendid artikli 13 lõike 3 kohta ja järeldas, et lõpliku kohtuotsuse tegemiseks teise kostja vastuväite suhtes, millega on seatud vaidluse alla asja allumine Inglismaa kohtule, on vaja taotleda eelotsust Euroopa Kohtult

D. ASJAKOHASED RIIGISESE ÕIGUSE NORMID

- 12 Oma 2015. aasta kohtuotsuses **Hoteles Pi Aero Canarias SL vs. Keefe**, [2016] 1 WLR 905, analüüsis Court of Appeal of England and Wales (apellatsioonikohus (Inglismaa ja Wales), Ühendkuningriik) määruse (EÜ) nr 44/2001 (edaspidi „Brüsseli I määrus“) artikli 11 lõike 3 (nüüd uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse artikli 13 lõige 3) kohaldamisala.
- 13 Faktilised asjaolud olid järgmised:
- Teine kostja Hoteles Pinero Canarias SL oli Hispaania äriühing, kes omas ja pidas hotelli.
 - Esimene kostja Mapfre oli teise kostja vastutuskindlustusandja.
 - Hageja oli Inglise puhkaja, kes sai teise kostja hotellis vigastada.
 - Hageja esitas Inglismaa kohus nõude kostjate vastu.
 - Esimene kostja tunnistas asja allumist Inglismaa kohtule.
 - Teine kostja vaidlustas asja allumise Inglismaa kohtule.

- g. Hageja tugines kohtualluvuse põhjendamiseks Brüsseli I määruse artikli 11 lõikele 3. **[lk 6]**
- 14 Court of Appeal (apellatsioonikohus, Ühendkuningriik) otsustas, et Hispaanias asuva hotelli vastu esitatud nõue on tema alluvuses, kui see sisaldub hotelli vastutuskindlustusandja vastu esitatud otsehagis.
- 15 Hotell kaebas selle otsuse edasi Supreme Courti (Ühendkuningriigi kõrgeim kohus), kes esitas augustis 2017 [Euroopa Kohtule] eelotsusetaotluse järgmistes küsimustes (vt **eelotsusetaotlus kohtuasjas C-491/17, ELT 2017, C 347, 16.10.2017, lk 18**).
- „a. Kas [Brüsseli I määruse] artikli 11 lõike 3 [nüüd uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse artikli 13 lõige 3] kohaselt peab kannatanu nõue kindlustusvõtja/kindlustatu vastu puudutama kindlustusega seotud küsimust selles mõttes, et tekib küsimus kindlustuslepingu kehtivuse või tagajärgede kohta?
 - b. Kas artikli 11 lõike 3 kohaselt peab menetlusse kaasamiseks esinema kohtuotsuste lahknevuse oht?
 - c. Kas kohtul on kaalutusõigus küsimuses, kas lubada artikli 11 lõike 3 kohaldamisalasse kuuluva nõude menetlusse kaasamist või mitte?“
- 16 Pärast seda, kui menetlusosalised ja komisjon olid esitanud kirjalikud seisukohad, lahendati nõue poolte kokkuleppel ja eelotsusetaotlus võeti tagasi.
- 17 Inglismaa ja Walesi tavapärase pretsedendireeglite kohaselt on kõrgema astme kohtu järeldused alama astme kohtule siduvad. Käesolevas asjas on County Court at Birkenhead (krahvkonnakohus Birkenheadis, Ühendkuningriik) võrreldes Court of Appealiga (apellatsioonikohus, Ühendkuningriik) madalama astme kohus.
- 18 Muudele riigisisese õiguse normidele ning lepingulistele ja lepinguvälistele kohustustele pooled ei tugine.

E. ASJAKOHASED EUROOPA LIIDU ÕIGUSNORMID

- 19 Uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse artiklis 10 on sätestatud:
- „Kindlustusasjades määratakse kohtualluvus kindlaks käesoleva jao kohaselt, ilma et see piiraks artikli 6 või artikli 7 punkti 5 kohaldamist.“
- 20 Uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse artiklis 13 on sätestatud:
- „1. Vastutuskindlustuse puhul võib menetlusse, mille kahjustatud isik on algatanud kindlustatu suhtes, kaasata ka kindlustusandja, kui asjaomase kohtu suhtes kohaldatav õigus seda võimaldab. **[lk 7]**

2. Artikleid 10, 11 ja 12 kohaldatakse hagide suhtes, mille kahjustatud isik algatab otse kindlustusandja vastu juhul, kui sellised otsehagid on lubatud.
3. Kui sellistele otsehagidele kohaldatava õiguse kohaselt saab kindlustusvõtja või kindlustatu menetlusse kaasata, on nende puhul pädev sama kohus.“
- 21 Kohtuasjas **Kabeg vs. MMA Iard** (C-340/16) taotleti Euroopa Kohtult eelotsust küsimuses, kas töandja, kes maksis liiklusõnnetuses kannatanule haiguspuhkuse ajal töötasu, on suhtes tsiviilvastutuskindlustusandjaga Brüsseli I määruse 3. jaos ette nähtud kohtualluvusnormide seisukohast „nõrgem pool“. Kohtujurist Bobek analüüsis oma ettepanekus, kas selle küsimuse võib liigitada „kindlustusega seotud küsimuseks“ („kindlustusasjaks“). Tema ettepanek sisaldab järgmist lõiku ([18. mai 2017. aasta ettepanek, EU:C:2017:396, punkt 36]):
- „Ma ei pea vajalikuks ega mõistlikuks üritada üldiselt ja ammendavalt määratleda, mis on „kindlustusega seotud küsimus“ ja seega mis on „kindlustus“. Selle võib jätta õigusteadlastele. Läbivaadatud kohtupraktikast kerkib siiski esile üks element, mis on olemuslikult seotud Brüsseli konventsiooni ja määruste süsteemi loogikaga: rahvusvahelise kohtualluvuse määramisel tuleb asja käsitamiseks „kindlustusega seotud küsimusena“ lähtuda eelkõige „õiguslikul alusel põhinevast nõudest“. Kas õiguslikul alusel põhinev nõue, mis sisaldub konkreetse kostja vastu esitatud hagi (st hagi alus), on kindlustussuhtest tulenevate õiguste ja kohustuste tuvastamine? Kui see on nii, siis võib juhtumit pidada kindlustusega seotud küsimuseks.“
- 22 Kohtujurist Bobek järeldas, et seda mõistet tuleb tõlgendada autonoomselt ja ühetaoliselt. See on „õiguslikul alusel põhinev nõue“ (teisisisõnu: tuleb arvesse võtta, milline on konkreetse kostja vastu esitatud hagi alus). Ta järeldas, et see kuulub 3. jao kohaldamisalasse, „kui see puudutab kindlustussuhtest tulenevaid õigusi ja kohustusi“. Euroopa Kohus ei käsitlenud oma otsuses otseselt seda, millises ulatuses peab nõue olema „kindlustusega seotud küsimus“, et kuuluda 3. jao kohaldamisalasse, ega seda, mida „kindlustusega seotud küsimus“ („kindlustusasi“) tähendab.
- 23 Kohtuotsuses **Kabeg** aga järeldas Euroopa Kohus: 1) mõistel „nõrgem pool“ on kindlustusasjades laiem ulatus kui tarbijalepingute ja töölepingute puhul; 2) töandjaid, kellele on üle läinud nende töötajate õigus saada kahjuhüvitist, võib pidada määruse 3. jao tähenduses kahjustatud isikuteks (olenemata nende suuruselt või õiguslikust vormist); 3) asjaomast [lk 8] töandjat võib pidada suhtes kindlustusandjaga „nõrgemaks pooleks“ ja sellest nähtub, et 4) „töandja, kellele on üle läinud tema sellise töötaja õigused, kes sai kannatada liiklusõnnetuses ja kellele on ta jätkanud töötasu maksmist, võib pöörduda selles õnnetuses osalenud sõiduki kindlustusandja vastu enda asukoha liikmesriigi kohtutesse, kui selline otsehagi on lubatud“.

- 24 Kohtuasjas **Keefe** ei tekkinud Euroopa Kohtul võimalust eelotsuse küsimusi käsitleda ja ka kohtujurist ei esitanud selles asjas ettepanekut.

F. VAIDLUSPOOLTE VÄIDETE KOKKUVÕTE

- 25 Hageja väidab, et:

- a. Inglismaa kohtuotsuse **Keefe** kohaselt võib hageja vastavalt artikli 13 lõikele 3 kaasata nõudesse välismaal asuva kindlustusandja vastu välisriigis asuva või elava kindlustatud isiku.
- b. Artikli 13 lõike 3 teleoloogiline tõlgendus toetaks kohtuotsuses **Keefe** kirjeldatud põhjustel kindlustatud isiku kaasamist nõudesse kindlustusandja vastu, kui hageja nõuab mõlemalt kahjuhüvitist tekkinud vigastuse ja sellest tulenenud kahju eest.
- c. Kindlustusandja ja kindlustatu vahel ei pea olema „vaidlust“ kindlustuslepingu kehtivuse või tagajärgede üle. Ainus tingimus, mis peab olema artikli 13 lõike 3 kohaselt täidetud, on see, et õigusnormidega, mis reguleerivad otsehagi esitamist kindlustusandja vastu, käesoleval juhul Hispaania õigusnormidega on lubatud kindlustatu kaasamine kindlustusandja vastu esitatud otsehagisse.
- d. Peale selle ja igal juhul, kui esineb selline vaidlus kindlustusandja ja kindlustatu vahel, võimaldab artikli 13 lõike 3 kindlustatu kaasamist kindlustusandja vastu esitatud nõudesse.

- 26 Teine kostja väidab, et:

- a. Artikli 13 lõike 3 on kohaldatav üksnes niisuguste nõuete suhtes, mis puudutavad kindlustusega seotud küsimusi (kindlustusasju).
- b. Hageja nõue on esitatud eesmärgiga saada hüvitist vigastuse ja sellega kaasnenud kahju eest, mis tekkisid väidetavast hooletusest puhkemajutusteenuse osutamisel. See ei ole kindlustusega seotud [lk 9] küsimus (kindlustusasi) ega saa selleks pelgalt nii, et see nõue esitatakse koos otse kindlustusandja vastu esitatava hagiga.
- c. Samuti ei saa see kindlustusega seotud küsimuseks (kindlustusasjaks) selle tulemusel, et kindlustusandja ja kahjustatud isiku vahel on vaidlus kindlustuslepingu kehtivuse või tagajärgede üle.

G. MIKS TAOTLETAKSE EELOTSUST EUROOPA KOHTULT

- 27 Käesolevas eelotsusetaotluses esitatud küsimustes on tõstatatud kolm eri probleemi:

- a. Kas juhul, kui kahjustatud isik esitab hagi väidetavalt lepinguvälist kahju põhjendanud isiku kindlustusandja vastu oma elukohaliikmesriigis vastavalt uuesti sõnastatud Brüsseli I määrusele, saab see kahjustatud isik kaasata sellesse hagisse väidetavalt lepinguvälist kahju tekitanud isiku vastavalt uuesti sõnastatud Brüsseli I määrusele, kui nõue väidetavalt lepinguvälist kahju tekitanud isiku vastu ei hõlma „kindlustusega seotud küsimust“ („kindlustusasja“) (edaspidi „**esimene probleem**“).
- b. Mida tähendab uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse 3. jaos kasutatud mõiste „kindlustusasi“ (edaspidi „**teine probleem**“); ja
- c. Kas juhul, kui hageja ja kindlustusandja vahel on vaidlus kindlustuslepingu kehtivuse või tagajärgede üle, võimaldab selle vaidluse esinemine hagejal artikli 13 lõike 3 alusel kaasata väidetavalt lepinguvälist kahju tekitanud isiku nõudesse, mis on esitatud kindlustusandja vastu tema asukoha- või elukohaliikmesriigis vastavalt artikli 13 lõikele 2 (edaspidi „**kolmas probleem**“).
- 28 **Esimest probleemi** käsitlevates küsimustes (s.o küsimustes a ja d) taotletakse Euroopa Kohtult eelotsust järgmistel põhjendustel:
- a. Euroopa Kohus kinnitas 13. detsembri 2007. aasta kohtuotsuses **Odenbrelt vs. FBTO Schadeverzekering NV** (C-463/06[, EU:C:2007:792]), et Brüsseli I määruse artikli 9 lõike 1 punkt b (uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse artikli 11 lõike 1 punkt b) võimaldab kindlustusvõtjal kaevata kindlustusandja oma elukoha- või asukohaliikmesriigi kohtusse ka siis, kui kindlustusandja asukoht on teises riigis (tingimusel, et kindlustuslepingu suhtes kohaldatav õigus võimaldab sellist otsehagi esitada);
- b. kohtuasjas **Keefe** tuli Court of Appealil (apellatsioonikohus, Ühendkuningriik) otsustada, kas kahjustatud isik, kellel on õigus pöörduda kohtusse ja kes pöördus kohtusse [lk 10] väidetavalt lepinguvälist kahju tekitanud isiku kindlustusandja vastu selles liikmesriigis, kus on kahjustatud isiku elu- või asukoht (vastavalt Brüsseli I määruse artikli 9 lõike 1 punktile b), saab samuti kaasata väidetavalt lepinguvälist kahju tekitanud isiku sellesse hagisse, mis on esitatud otse kindlustusandja vastu, vastavalt Brüsseli I määruse artikli 11 lõikele 3 (uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse artikli 13 lõige 3). Court of Appeal (apellatsioonikohus, Ühendkuningriik) otsustas, et kahjustatud isik saab kaasata väidetavalt lepinguvälist kahju tekitanud isiku kindlustusandja vastu esitatud otsehagisse ka juhul, kui väidetavalt lepinguvälist kahju tekitanud isiku elu- või asukoht on teises liikmesriigis (tingimusel, et kohaldatav õigus võimaldab kaasata lepinguvälist kahju tekitanud isiku hagisse, mis on esitatud kindlustusandja vastu), isegi kui vaidlus väidetavalt lepinguvälist kahju tekitanud isikuga ei hõlma kindlustusega seotud küsimust (kindlustusasja);

- c. Court of Appeal (apellatsioonikohus, Ühendkuningriik) kohtuotsus **Keefe** põhines lihtsalt kokku võttes järgmisel:
- i. kohtuotsuses **Odenbreit** ei peetud vajalikuks, et selleks et saaks esitada Brüsseli I määruse artikli 9 lõike 1 punkti b alusel otsehagi kindlustusandja vastu kindlustusvõtja elukoha- või asukohaliikmesriigis (kui kindlustusandja asukoht on teises riigis), peab olema vaidlus kindlustuslepingu tingimuste üle;
 - ii. Brüsseli I määruse artikli 11 lõige 2 (uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse artikli 13 lõige 2) lubab „kahjustatud isikul“ esitada lepinguvälist kahju tekitanud isiku kindlustusandja vastu hagi kahjustatud isiku elukoha- või asukohariigis (kui kindlustusandja asukoht on teises riigis);
 - iii. Brüsseli I määruse artikli 11 lõige 3 lubab kahjustatud isikul kaasata lepinguvälist kahju tekitanud isiku otsehagisse, mis on (Brüsseli I määruse artikli 11 lõike 2 alusel) esitatud väidetavalt lepinguvälist kahju tekitanud isiku kindlustusandja vastu kahjustatud isiku elukoha- või asukohaliikmesriigis, ka juhul, kui väidetavalt lepinguvälist kahju tekitanud isiku elu- või asukoht on teises riigis (kui kindlustusandja vastu otsehagi esitamise õigust reguleerivad õigusnormid seda võimaldavad);
 - iv. kui Brüsseli I määruse artikli 9 lõike 1 punkt b ei eelda, et enne kui kindlustusvõtja saab esitada otsehagi kindlustusandja vastu, peab olema vaidlus kindlustuslepingu üle (nagu kinnitas kohtuotsus **Odenbreit**), ei ole ka põhjust nõuda, et enne, kui (Brüsseli I määruse artikli 11 lõike 3 alusel) saab kaasata väidetavalt lepinguvälist kahju tekitanud isiku, peab olema vaidlus kindlustuslepingu üle; ja
 - v. Court of Appeal (apellatsioonikohus, Ühendkuningriik) asus seisukohale, et tema tõlgendus Brüsseli I määruse artikli 11 lõike 3 kohta on kooskõlas Brüsseli I määruse põhjenduses 13 märgitud eesmärgiga (kaitsta kahjustatud nõrgemat poolt) ja põhjenduses 15 märgitud eesmärgiga (minimeerida oht, [lk 11] et kahes eri liikmesriigis tehakse omavahel vastuolulised kohtuotsused) (mida praegu käsitlevad uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse põhjendused 18 ja 21);
- d. kohtujurist Bobek rõhutas kohtuasjas **Kabeg** – võimalikus vastuolus Court of Appeal (apellatsioonikohus, Ühendkuningriik) otsusega kohtuasjas **Keefe** –, et kõik Brüsseli I määruse 3. jao artiklid peavad puudutama kindlustusega seotud küsimust (kindlustusasja). Oma ettepanekus pidas kohtujurist Bobek silmas Brüsseli I määruse põhjendust 11 [uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse põhjendus 15], mille kohaselt kohtualluvuse eeskirjad peavad olema hästi prognoositavad ja selle saavutamiseks on

oluline, et erandeid üldreeglist, mille kohaselt tuleb hagi kostja vastu esitada tema asukoha- või elukohaliikmesriigis, tuleb tõlgendada kitsalt;

- e. on ebaselge, kas Euroopa Kohus ei nõudnud kohtuasjas **Odenbreit** (nagu Court of Appeal (apellatsioonikohus, Ühendkuningriik) on kohtuasjas **Keefe** eeldanud), et selleks, et Brüsseli I määruse artikli 11 lõige 2 oleks kohaldatav, peab eksisteerima kindlustuslepinguga seotud vaidlus. Euroopa Kohus ei nõustunud väitega, et kindlustusandja vastu esitatud otsenõude kvalifitseerimine Saksamaa deliktiõiguse alusel määrab vastuse küsimusele, kas kindlustusandja vastu saab esitada hagi kahjustatud isiku liikmesriigis, märkides, et see oleneb sellest, kas kindlustusandja vastu esitatud nõue üldiselt puudutab kindlustusega seotud küsimusi. Court of Appeali (apellatsioonikohus, Ühendkuningriik) seisukoht, et Euroopa Kohtu otsus **Odenbreit** viitab sellele, et selleks, et kahjustatud isik saaks esitada kindlustusandja vastu hagi Brüsseli I määruse artikli 11 lõike 2 alusel, ei pea kindlustusandja vastu esitatav nõue puudutama „kindlustusasja“, võib põhineda erineval arusaamal sellest, mida „kindlustusasi“ tähendab (vt **teine probleem** siin edaspidi);
- f. Supreme Court (Ühendkuningriigi kõrgeim kohus) andis kohtuasjas **Keefe** kostjale (väidetavalt lepinguvälist kahju põhjustanud isikule) loa Court of Appeali (apellatsioonikohus, Ühendkuningriik) otsus edasi kaevata. Enne selle edasikaebuse arutamist esitas Supreme Court (Ühendkuningriigi kõrgeim kohus) Euroopa Kohtule eelotsuse küsimused. Need küsimused, sealhulgas see, kas kahjustatud isiku nõue väidetavalt lepinguvälist kahju põhjustanud isiku vastu peab puudutama kindlustusega seotud küsimust, et väidetavalt lepinguvälist kahju põhjustanud isiku vastu esitatud nõude saaks Brüsseli I määruse artikli 11 lõike 3 kohaselt kaasata nõudesse, mis esitatakse Brüsseli I määruse artikli 11 lõike 2 alusel otse väidetavalt lepinguvälist kahju tekitanud isiku kindlustusandja vastu (igal juhul kahjustatud isiku liikmesriigis). Euroopa Komisjon esitas Euroopa Kohtule seisukohad, mis toetasid väidet, et väidetavalt lepinguvälist kahju põhjustanud isiku nõue ei pea hõlmama kindlustusega seotud küsimust. Tookord võeti Supreme Courtile (Ühendkuningriigi kõrgeim kohus) esitatud edasikaebus tagasi enne, kui Euroopa Kohus Supreme Courti (Ühendkuningriigi kõrgeim kohus) esitatud eelotsuse küsimusi arutas; ja [lk 12]
- g. see, milliseid uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse 3. jaos sätestatud „kindlustusalase erandiga“ seotud eesmärged ja põhimõtteid tuleb pidada kõige olulisemaks, ei ole selge ja selles küsimuses on soovitatav saada Euroopa Kohtult suuniseid.

29 Mis puudutab **teise ja kolmanda probleemiga** seotud küsimusi (**küsimused b ja c**):

- a. Kohtujurist Bobek näib olevat asunud kohtuasjas **Kabeg** seisukohale, et „kindlustusega seotud küsimus“ (kindlustusasi) tähendab, et asjakohane nõue peab puudutama kindlustuslepingust tulenevaid õigusi ja kohustusi, kuid kindlustuslepinguga seotud vaidlus ei ole nõutav. Kohtujurist Bobek tegi oma ettepaneku kohtuasjas **Kabeg** seoses Brüsseli I määruse artikli 11 lõike 2 alusel esitatud otsenõudega kindlustusandja vastu. Kohtujurist Bobek asus seisukohale, et nõue, mille kohaselt kindlustusandja vastu esitatav hagi peab puudutama „kindlustusega seotud küsimust“ (kindlustusasja), oli täidetud lihtsalt seepärast, et kindlustusandja vastu esitatud hagi oli seotud küsimustega, mis puudutasid kindlustuslepingust tulenevaid kindlustusandja õigusi ja kohustusi. See, kuidas saab „kindlustusega seotud küsimust“ (kindlustusasja) puudutada väidetavalt lepinguvälist kahju tekitanud isiku (kindlustuslepingu kohaselt kindlustatu) vastu esitatav nõue, mis soovitakse kaasata otse kindlustusandja vastu esitatavasse nõudesse, ei ole nii selge;
- b. esimene eespool viidatud eelotsuse küsimus, mille esitas Euroopa Kohtule Supreme Court (Ühendkuningriigi kõrgeim kohus) (vt punkti 15 alapunkt a eespool) viitas sellele, et „kindlustusega seotud küsimus“ (kindlustusasi) võib tähendada (erinevalt kohtujurist Bobeki ettepanekust kohtuasjas **Kabeg**), et vaidlus peab puudutama küsimusi kindlustuspoliisi kehtivuse või tagajärgede kohta;
- c. seepärast palutakse Euroopa Kohtult selgitust selle kohta, mis laadi ja millise ulatusega on nõue, mille kohaselt peab selleks, et uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse 3. jagu saaks kohaldada, olema tegu „kindlustusega seotud küsimusega“ (kindlustusasjaga), eelkõige aga siis, kui kahjustatud isik, kes uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse artikli 13 lõike 2 alusel esitab oma liikmesriigis nõude otse kindlustusandja vastu, püüab kaasata sellesse nõudesse uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse artikli 13 lõike 3 alusel esitatavat nõuet väidetavalt lepinguvälist kahju tekitanud isiku vastu, kui väidetavalt lepinguvälist kahju tekitanud isiku asu- või elukoht on teises riigis.
- 30** Sellepärast taotleb County Court at Birkenhead (krahvkonnakohus Birkenheadis, Ühendkuningriik) Euroopa Kohtult eelotsust järgmistes küsimustes: **[lk 13]**

EELOTSUSE KÜSIMUSED

EUROOPA LIIDU KOHTULE

- a. Kas [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta] määruse (EL) nr 1215/2012 [kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades] artikli 13 lõige 3 kohaselt peab hagi alus, millele kahjustatud isik kindlustusvõtja/kindlustatu vastu nõuet esitades tugineb, puudutama kindlustusega seotud küsimust?

- b. Kas juhul, kui vastus küsimusele a on jaatav, piisab sellest, et nõue, mida kahjustatud isik soovib kindlustusvõtja/kindlustatu vastu esitada, tuleneb samast faktilisest asjaolust ja esitatakse samas kohtuasjas nagu kindlustusandja vastu esitatav otsene nõue, põhjendamaks järeldust, et kahjustatud isiku nõue on kindlustusega seotud küsimus, isegi kui kahjustatud isiku ja kindlustusvõtja/kindlustatu vaheline hagi alus ei ole kindlustusega seotud?
- c. Teise võimalusena, kas juhul, kui vastus küsimusele a on jaatav, piisab järelduse, et kahjustatud isiku nõue on kindlustusega seotud küsimus, põhjendamiseks sellest, et kindlustusandja ja kahjustatud isiku vahel on vaidlus, mis puudutab kindlustuslepingu kehtivust või tagajärgi?
- d. Kas juhul, kui vastus küsimusele a on eitav, piisab sellest, et kindlustusvõtja/kindlustatu kaasamine kindlustusandja vastu esitatavasse otsehagisse on lubatud õigusnormidega, mis reguleerivad sellise otsehagi esitamist kindlustusandja vastu? [lk 14]